

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Tdo/64/2025
Identifikačné číslo spisu: 2623010718
Dátum vydania rozhodnutia: 09.12.2025
Meno a priezvisko: JUDr. Petr Kaňa
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2025:2623010718.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Kaňu a členov senátu JUDr. Jozefa Šutku a JUDr. Emila Dubňanského na neverejnom zasadnutí konanom 9. decembra 2025 v Bratislave, v trestnej veci obvineného S. G. pre prečin ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Trestného zákona, o dovolaní obvineného S. G. proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave zo 14. januára 2025, sp. zn. 3To/77/2024, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku sa dovolanie obvineného S. G. o d m i e t a.

Odôvodnenie

Okresný súd Senica (ďalej tiež „súd I. stupňa“) rozsudkom z 25. marca 2024, sp. zn. 22T/37/2023, uznal obvineného S. G. (ďalej tiež „obvinený“) zo spáchania prečinu ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Trestného zákona, na tom skutkovom základe, že:

dňa 16.11.2022 v čase okolo 18.30 hod. na prízemí rodinného domu na adrese M. XXX pri dverách do izby chytil poškodeného A. H., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom S. U. XXX za ľavú ruku a prostredník tejto ruky, úmyselne mu pootočil a trhol týmto prstom, čím mu spôsobil zlomeninu bázy stredného článku III. prsta ľavej ruky bez výraznejšieho posunu kostného úlomku s dobou liečenia minimálne 4 týždne, dobou práceneschopnosti minimálne 4 týždne a obmedzením v bežnom spôsobe života vo fyzickej aktivite, v náročnej manuálnej práci a činnosti vykonávanej ľavou rukou po dobu 4 týždňov.

Za to mu súd I. stupňa podľa § 156 ods. 1 Trestného zákona s poukazom na § 38 ods. 2, ods. 3, § 36 písm. j) Trestného zákona, uložil trest odňatia slobody vo výmere 6 mesiacov, výkon ktorého mu podľa § 49 ods. 1 písm. a) a § 50 ods. 1 Trestného zákona podmienene odložil a určil skúšobnú dobu 1 rok; súčasne mu uložil povinnosť podľa § 50 ods. 2 Trestného zákona v skúšobnej dobe podľa svojich schopností nahradiť poškodenému A. H. škodu spôsobenú trestným činom v sume 968,80 eur.

V adhéznom výroku mu podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku uložil povinnosť nahradiť označenému poškodenému škodu v sume 726,60 eur titulom bolestného a škodu v sume 242,20 eur titulom trvalých

následkov, pričom podľa § 288 ods. 2 Trestného poriadku tohto poškodeného so zvyškom nároku na náhradu škody odkázal na civilný proces.

Krajský súd v Trnave (ďalej tiež „odvolací súd“) na základe odvolania obvineného uznesením zo 14. januára 2025, sp. zn. 3To/77/2024 (ďalej tiež „napadnuté uznesenie“), podľa § 319 Trestného poriadku odvolanie obvineného ako nedôvodné zamietol.

* * *

Proti uzneseniu odvolacieho súdu podal obvinený prostredníctvom obhajcu (Mgr. Milana Sadloňa, advokáta so sídlom v Senici) dovolanie, v ktorom uplatnil dovolacie dôvody uvedené v § 371 ods. 1 písm. c) a písm. i) Trestného poriadku.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku v podstatnom uviedol (v citácii):

„...orgány činné v trestnom konaní porušili svoju povinnosť uvedenú v § 2 ods. 10 Trestného poriadku, keď v trestnom konaní s rovnakou starostlivosťou neobjasňovali okolnosti svedčiace v prospech obvineného, a v oboch smeroch nevykonali dôkazy tak, aby umožnili súdu spravodlivé rozhodnutie. Ja som poukázal na škandalózne postupy policajta, ktorý neprebral v odbernej lehote doporučenú zásielku adresovanú jeho útvaru, obsahom ktorej bola žiadosť o preskúmanie postupu policajta, ktorý odmietol vykonať dôkazy, ktoré navrhol obvinený, najmä odmietol vykonať rekonštrukciu skutku alebo aspoň vyšetrovací pokus s odôvodnením, že následok skutku je zrejmý, pričom návrh bol riadne odôvodnený tým, že má preukázať oprávnenosť nutnej obrany. Z rovnakého dôvodu bol odmietnutý aj dôkaz zabezpečiť originál darovacej zmluvy, ktorým svedkyňa U. G. zriadila v prospech obvineného doživotné právo neobmedzene užívať rodinný dom č. XXX v M. ako obydlie (ako podporný dôkaz pre kvalifikovanie konania obvineného ako konanie v nutnej obrane). Ďalší dôkaz bol zameraný na preukázanie zaujatosti jedinej svedkyne na strane poškodeného, ako aj na preukázanie motívu poškodeného na zámerné skresľovanie ním tvrdených skutočností. Sudca Okresného súdu Senica vec nevrátil do prípravného konania tak, aby boli zadovážené dôkazy, ktoré by mu umožnili spravodlivo rozhodnúť vo veci, ale bez týchto navrhnutých dôkazov pokračoval v konaní. V konaní pred súdom sa sudca zamerával najmä na dokazovanie existencie, spôsobu vzniku a rozsahu zranenia. Svoje rozhodnutie o odmietnutí nutnej obrany zo strany obžalovaného odôvodnil nelogicky, pričom použil argumentačný faul o zhoršení vzťahov až po spáchaní trestného činu.

Domnievam sa, že v tomto prípade bolo porušené právo na obhajobu zásadným spôsobom tým, že nezákonným odmietnutím vykonať obvineným navrhnuté dôkazy v prípravnom konaní OČTK neumožnili súdu objektívne zhodnotiť skutkový a právny stav a objektívne a spravodlivo vo veci rozhodnúť. Súd totiž nie je oprávnený vykonať dôkazy, ktoré svojvoľne a protizákonne nevykonali OČTK v prípravnom konaní, pretože by suplovaním povinnosti OČTK ohrozil nezávislosť súdu.“

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku v podstatnom uviedol (v citácii):

„Okresný súd Senica úplne odmietol obranu obžalovaného spočívajúcu v ochrane svojho obydlia. Z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že k útoku obžalovaného S. G. na poškodeného A. H. došlo na chodbe na prízemí rodinného domu pri dverách do izby (a nie v izbe), obývanej výlučne obžalovaným a jeho manželkou. Poškodený aj svedkyňa U. G. zmenili svoju verziu vo výpovedi z 19.6.2023, teda viac ako po pol roku, kedy zhodne uviedli, že poškodený H. do izby nevošiel a stál pred dverami a skutok sa stal na chodbe. Na rozpory vo výpovedi poškodeného a svedkyne U. G. v predprípravnom konaní a na hlavnom pojednávaní poukázal v odvolacom konaní na verejnom zasadnutí obžalovaný. Odvolací súd síce prevzal argumentáciu prvostupňového súdu a jeho rozhodnutie potvrdil, avšak pripustil aj eventualitu (na rozdiel od OS Senica), že ku skutku došlo aj v izbe, nielen na chodbe na prízemí.

Obsahom vlastníckeho práva sú právo držať, užívať, požívať plody a úžitky a nakladať s predmetom vlastníctva (§ 123 OZ). Zo znenia dohody o zriadení vecného bremena vyplýva, že vlastníčka domu bezodplatne previedla na odsúdeného a jeho manželku právo užívať a požívať plody z týchto nehnuteľností a to až do ich smrti za účelom bývania. Pretože si v tejto dohode o zriadení vecného bremena nevyhradila žiadne obmedzenie práva užívať dom a príslušné pozemky, žiadne užívacie právo U. G. vyplývajúce z vlastníctva až do ich smrti k týmto nehnuteľnostiam nemá!!! Akékoľvek užívanie inými osobami teda nemôže závisieť od vôle vlastníčky U. G., ale výlučne od súhlasu oprávnených z vecného bremena.

Z vykonaného dokazovania jasne vyplynulo, že odsúdený s manželkou boli vo svojom obydľí - izbe a venovali sa pozeraniu televízie a iným bežným činnostiam v domácnosti. Vo večerných hodinách po 18.30 hod. vtrhol do obydľia S. a N. G. poškodený H. (vošiel do izby) a vyžadoval od nich, aby vo svojom obydľí nekričali. Na výzvu N. G. a následne aj odsúdeného, aby upustil od svojho konania a opustil ich obydľie, tento nereagoval a naďalej porušoval ich domovú slobodu. Dokonca aj v prípade zásahu do súkromia zo strany poškodeného tak, ako jeho konanie identifikoval odvolací súd, ide o porušenie práv odsúdeného a jeho manželky garantovaných čl. 19 ods. 2 Ústavy SR. Je právne nepodstatné, či zásah do súkromia zo strany poškodeného malo alebo nemalo trestnoprávny rozmer, pričom útok zo strany poškodeného na ústavné práva odsúdeného trvali až dovtedy, kým poškodený sám neupustil od svojho násilného konania potom, čo mu ods. S. G. údajne zlomil prst.

Odsúdený pri obrane svojho obydľia, resp. súkromia a rodinného života nepoužil celkom neprimerané násilie. Ak by sa aj incident odohral na chodbe v tesnej blízkosti obydľia odsúdeného, úmysel poškodeného narušiť pokojné a nerušené užívanie nehnuteľnosti (súkromie) bol celkom zjavný. Pri fyzickom kontakte nebola použitá zo strany odsúdeného neprimeraná sila alebo zbraň, teda boli naplnené všetky znaky nutnej obrany podľa § 25 Trestného zákona.

Dovoláním nenapádam nesprávne skutkové zistenia. Je evidentné, že skutková veta je nejasná v tom, kde pri dverách sa skutok stal. Odvolací súd pripustil, že skutok sa mohol stať aj v izbe, aj v tesnej blízkosti izby (v obydľí odsúdeného a jeho manželky). Je teda jednoznačné, že to bol poškodený, ktorý svojim konaním zaútočil na práva odsúdeného a jeho manželky, ktoré sú chránené Ústavou SR. Následným konaním odsúdeného pri ochrane svojich práv (ochrana obydľia, resp. ochrana súkromia) došlo možno k poškodeniu zdravia poškodeného, avšak všetko sa to udialo v rámci konania spadajúceho pod ustanovenie a nutnej obrane, teda spôsobom vylučujúcim trestnosť.

Preto navrhujem, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil týmto dovoláním napadnutý Rozsudok Okresného súdu Senica zo dňa 23.03.2024, sp. zn. 22T/37/2024 v spojení s Uznesením Krajského súdu v Trnave zo dňa 14. januára 2025 sp. zn. 3To/77/2024-231 a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie."

* * *

Prokurátor Okresnej prokuratúry Senica (ďalej tiež „prokurátor“) v písomnom vyjadrení k dovolaniu obvineného uviedol (v citácii):

„S argumentáciou uvedenou v dovolaní sa nestotožňujem. Vina obž. je preukázaná minimálne výpoveďou poškodeného, svedkyne Mgr. U. G. a ďalšími listinnými dôkazmi, ktoré boli čítané na hlavnom pojednávaní a sú súčasťou vyš. spisu. Poukazujem na nezrovnalosti vo výpovediach N. G. a ods., kedy v snahe brániť ho pred trestným stíhaním uviedla svedkyňa, že pošk. mal mať boľavú ruku celú dobu hore približne na úrovni hlavy, čím sa snažila naznačiť že ods. neprišiel do kontaktu s ľavou rukou pošk., aby nevzniklo podozrenie, že mu mal prst na ľavej ruke zlomiť ods. Nezrovnalosť je taktiež v tom, že ods. vypovedal, že pošk. pri incidente svoju ľavú ruku držal vo výške pásu. Taktiež sa mi zdá nelogická výpoveď ods. na hlavnom pojednávaní, keďže tvrdí, že dvere boli otvorené len do 1/3 a tým pádom svedkyňa U. G. nemohla vidieť vytlačenie pošk. z dverí. Keďže boli podľa ods. dvere otvorené len do 1/3, tak ich musel pri vytlačaní otvoriť ľavou rukou, aby pošk. vytlačil von, čo sa mi zdá tiež

nelogické, ako mohol zároveň poškodeného vytláčať von a otvárať pritom dvere. Výpoveď ods. mám v tomto za nelogickú a účelovú v snahe sa vyvinieť.

K námietkam pri dovolacom dôvode podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. uvádzam nasledovné. Z výpovedí poškodeného a svedkyne Mgr. U. G. vyplýva, že k napadnutiu pošk. prišlo na chodbe pri dverách, tak ako je uvedené v popise skutku v napadnutom rozsudku Okresného súdu Senica. Z výpovede svedkyne Mgr. U. G. ďalej vyplýva, že k rodičom kde bývali v dome chodievali a bez problémov sa navštevovali. Uvedené potvrdil aj poškodený, ktorý uviedol, že odkedy si rozdelili izby a nastáhovali sa, tak sa s ods. navštevovali, trávili spolu čas a aj Vianoce. S poukazom na vyššie uvedené mám za irelevantnú argumentáciu ohľadne nevykonania dôkazov zabezpečením darovacej zmluvy, poprípade ďalších dôkazov preukazujúcich, kde presne mal byť spáchaný skutok, či už na chodbe alebo za prahom vstupných dverí do miestnosti, ktorú užíval ods. Skutkový stav bol jasne preukázaný, či už v prípravnom konaní, alebo v konaní pred súdom a z uvedeného dôvodu nemám zato, že by bolo zásadným spôsobom porušené právo na obhajobu tak, aby bol naplnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por.

K námietkam pri dovolacom dôvode podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. uvádzam nasledovné. Z vykonaného dokazovania je zrejmé, že k fyzickému napadnutiu pošk. malo prísť na chodbe pre vstupnými dverami do obydľia ods., teda na chodbe, ktorá je spoluužívaná ako poškodeným, tak i odsúdeným. Ak obhajoba v dovolaní zotrvala na tvrdení, že poškodený mohol vojsť neoprávnene do izby, ktorú ods. s manželkou užívajú ako obydľie, k tomuto tvrdeniu obhajoby sa vyjadril už okresný súd v napadnutom rozsudku tak, že nebolo preukázané, že by poškodený vošiel do izby tak, ako to tvrdia ods. so svedkyňou N. G. s poukazom na rozpornosť ich výpovedí a teda následne posudzovanie, či mohlo dôjsť k prípadnej aplikácii okolností vylučujúcich protiprávnosť, s ktorým vyjadrením sa krajský súd v plnej miere stotožnil. Aj v prípade, ak by poškodený vošiel do izby ods. bez jeho súhlasu, čo je však vyvrátené výpoveďami poškodeného a Mgr. U. G., ktorí potvrdili, že sa vzájomne navštevovali, tak poškodený A. H. a ods. S. G. užívajú dom, ktorý je vo výlučnom vlastníctve Mgr. U. G., pričom menovaná je povinná strpieť užívanie domu ods. z vecného bremena. Naopak poškodený užíva predmetnú nehnuteľnosť so súhlasom Mgr. U. G. ako vlastnícky nehnuteľnosti. To znamená, že tak ods. ako aj poškodený majú právo užívať nehnuteľnosť rovnakým spôsobom, teda aj prípadným vstupom poškodeného do izby ods. bez jeho súhlasu a nejednalo by sa tak o porušenie nedotknuteľnosti obydľia. Teda ani s poukazom na uvedené nemožno konštatovať, že by bolo nesprávne použité hmotnoprávne ustanovenie o nutnej obrane podľa § 25 Tr. zák. a nie je tak naplnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por.

S prihliadnutím na vyššie uvedené navrhujem, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie odsúdeného S. G. podľa § 382 písm. c) Tr. por. odmietol, pretože dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. i), nie sú naplnené."

Prostredníctvom splnomocnenca (JUDr. Michala Kruteka, advokáta so sídlom v Trnave) sa k dovolaniu obvineného vyjadril poškodený A. H., ktorý uviedol (v citácii):

„V rámci vykonaného hlavného pojednávania bolo poukazané na mnoho rozporov vo výpovediach Obžalovaného a svedkyne N. G.. Ich výpovede podľa nášho názoru správne prvostupňový súd vyhodnotil ako rozporuplné a nekonzistentné či navzájom si odporujúce. Poškodený v rámci konania doložil všetky lekárske správy preukazujúce vznik jeho zranenia na treťom prste ľavej ruky, ako aj všetky podklady týkajúce sa jeho liečby a rekonvalescencie. V tomto kontexte poukazujeme na odborné vyjadrenie znalca z odboru zdravotníctvo a farmácia MUDr. O. A., ktorý v rámci uvedeného odborného vyjadrenia potvrdil, že zranenie Poškodeného bolo možné spôsobiť jednorazovým uchopením a vytočením - rotáciou, prípadne ohybom III. prsta ľavej ruky Poškodeného. Vznik zranenia Poškodeného bol potvrdený aj správou s urgentného príjmu, či inými lekáorskými správami, ktoré Poškodený do konania doložil.

V kontexte odborného vyjadrenia znalca MUDr. A. je možné vidieť, že zranenie Poškodeného pri

fyzických incidentoch vzniká rukou útočníka, prstom, či dlaňou, ktoré tlakovo pôsobili na tretí prst ľavej ruky Poškodeného.

Podľa názoru Poškodeného, prvostupňový súd správne poukázal na to, že je absurdnou argumentácia Obžalovaného, že sa Poškodený snaží ovládnuť nehnuteľnosť, ktorú obaja, tak Obžalovaný ako aj Poškodený obývajú, nakoľko táto nehnuteľnosť bola v zmysle darovacej zmluvy darovaná svedkyňi U. G., pričom na predmetnom liste vlastníctva sa nachádza zapísané vecné bremeno doživotného bývania a užívania predmetnej nehnuteľnosti v prospech Obžalovaného a svedkyne N. G.. Argumentácia Obžalovaného a svedkyne N. G. bola počas celého trestného konania účelová a rozporuplná.

V zmysle vyššie uvedeného preto touto cestou navrhujeme, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie odsúdeného zamietol ako nedôvodné, nakoľko nebol naplnený žiaden dovolací dôvod. Zároveň si poškodený uplatňuje náhradu trov dovolacieho konania v celom rozsahu ."

* * *

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (ďalej tiež „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) primárne skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu [§ 368 ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), oprávnenou osobou [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), na zákonom určenom súde (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku), že dovolanie spĺňa obligatórne obsahové náležitosti (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku) a boli splnené aj podmienky uvedené v § 372 ods. 1 Trestného poriadku.

Pripomína, že v zmysle § 385 ods. 1 Trestného poriadku je ako dovolací súd viazaný dovolacími dôvodmi, ktoré sú v dovolaní uvedené, pričom táto viazanosť sa týka vymedzenia chýb vytýkaných napadnutému rozhodnutiu a konaniu, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku) a nie právnych dôvodov dovolania v ňom uvedených v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Trestného poriadku. Podstatné sú teda vecné argumenty uplatnené dovolateľom a nie ich subsumpcia (podradenie) pod konkrétne ustanovenia § 371 Trestného poriadku (rozhodnutie uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 120/2012).

Poznamenáva tiež, že dovolanie je jeden z mimoriadnych opravných prostriedkov v rámci trestného konania, ktorý je spôsobilý privodiť prelomenie zásady nezmeniteľnosti právoplatných rozhodnutí a preto ho možno aplikovať iba v prípadoch, ak to je odôvodnené závažnosťou pochybenia napadnutého rozhodnutia súdu.

S ohľadom na povahu dovolacieho konania, ktoré je ako návrhové konanie vždy podmienené návrhom oprávnenej osoby znalej práva - minister spravodlivosti, generálny prokurátor, obhajca v mene obvineného, najvyšší súd je viazaný podaným návrhom do takej miery, že v rámci prieskumu dodržiavania zákonnosti nemôže ísť nad rámec návrhu a v ňom špecifikovaných dôvodov dovolania (§ 385 Trestného poriadku).

* * *

Dovolací súd konštatuje, že obvinený v dovolaní uplatnil dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c) a písm. i) Trestného poriadku.

Pokiaľ ide o dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku (zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu), právu obvineného na obhajobu v trestnom konaní zodpovedá povinnosť orgánov činných v trestnom konaní a súdu (podľa jednotlivých štádií trestného konania) vytvoriť obvinenému podmienky pre uplatnenie jeho procesných práv a povinnosť zákonným spôsobom reagovať na ich uplatnenie. Ide o povinnosť vytvorenia obvinenému procesného rámca v zmysle reálnej možnosti na realizáciu jeho procesných práv, pričom spôsob a rozsah ich realizácie už je vecou

procesnej aktivity samého obvineného.

Trestný poriadok pritom obsahuje celý rad ustanovení, ktoré upravujú jednotlivé čiastkové práva obvineného, charakteristické pre príslušné štádium trestného konania. Prípadné porušenie len niektorého z nich, pokiaľ sa to zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní, samo osebe nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Zo znenia tohto ustanovenia totiž vyplýva, že len porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom je spôsobilé naplniť uvedený dovolací dôvod.

Obvinený pod uvedeným dovolacím dôvodom [§ 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku] namietal najmä, že:

- nezákonným odmietnutím vykonať obvineným navrhnuté dôkazy v prípravnom konaní orgány činné v trestnom konaní neumožnili súdu objektívne zhodnotiť skutkový a právny stav a objektívne a spravodlivo vo veci rozhodnúť, zdôrazňujúc, že súd nie je oprávnený vykonať dôkazy, ktoré svojvoľne a protizákonne nevykonali orgány činné v trestnom konaní v prípravnom konaní, pretože by suplovaním ich povinnosti ohrozil nezávislosť súdu,
- v konaní pred súdom sa sudca zameral najmä na dokazovanie existencie, spôsobu vzniku a rozsahu zranenia, a svoje rozhodnutie o odmietnutí nutnej obrany zo strany obžalovaného odôvodnil nelogicky.

V súvislosti s argumentáciou obvineného o nezákonnom odmietnutí vykonania ním navrhovaných dôkazov dovolací súd zdôrazňuje, že právu obvineného na vykonanie dôkazu nezodpovedá povinnosť orgánu činného v trestnom konaní, resp. súdu vyhovieť takémuto návrhu. Tomuto jeho právu zodpovedá povinnosť orgánov činných v trestnom konaní a súdu procesnej reakcie na taký návrh, povinnosť sa ním zaoberať, vyhodnotiť ho a procesne sa s ním vysporiadať, čoho výsledkom môže byť na jednej strane vyhoviecie takému návrhu, ale na strane druhej aj jeho zamietnutie, resp. odmietnutie. Právo navrhovať dôkazy nemožno stotožňovať s povinnosťou orgánov činných v trestnom konaní alebo súdu prispôbovať sa v otázke rozsahu dokazovania nekriticky predstavám a požiadavkám obvineného alebo iných procesných strán (pozri primerane R 4/2010).

Zo spisu vyplýva (č. l. 94), že obvinený sa po preštudovaní vyšetrovacieho spisu (pri skončení vyšetrovania) vyjadril, že nemá návrhy na doplnenie vyšetrovania. Z vyrozumenia o odmietnutí (predchádzajúceho) návrhu na doplnenie skráteného vyšetrovania (č. l. 95) je zrejmé, že vyšetrovateľ sa návrhom obvineného na doplnenie skráteného vyšetrovania zaoberal, procesným spôsobom s riadnym odôvodnením o ňom rozhodol, a o svojom postupe obvineného písomne informoval.

Na hlavnom pojednávaní na súde I. stupňa 25. marca 2024 (č. l. 169) na otázku samosudcu pred procesným postupom podľa § 274 ods. 1 Trestného poriadku, ktorým bolo dokazovanie vyhlásené za skončené, obvinený a jeho obhajca uviedli, že nemajú návrhy na doplnenie dokazovania.

Rovnaké vyjadrenie uskutočnili obvinený a jeho obhajca na otázku predsedu senátu, v štádiu pred udelením slova na konečné návrhy, aj na verejnom zasadnutí na odvolacom súde 14. januára 2025 (č. l. 230).

Vyhlásenie procesnej strany o tom, že nemá návrhy na doplnenie dokazovania v záverečnej fáze súdneho konania, je konečným prejavom strany o disponovaní s právom na navrhovanie doplnenia dokazovania a v prípade predtým uplatnených návrhov na doplnenie dokazovania jednoznačným prejavom, že na pôvodných návrhoch na doplnenie dokazovania procesná strana netrvá a teda, že ich berie späť. Rešpektovanie takto prejavenej vôle strany súdom, nemožno považovať za porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku (R 116/2014).

Dovolací dôvod upravený v § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku preto z pohľadu dovolateľom vytýkaných chýb naplnený nebol.

Pokiaľ ide o dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku (rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť), dovolací súd pripomína, že nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku sa primárne rozumie, že súdmi v pôvodnom konaní ustálený skutok bol vo výroku o vine odsudzujúceho rozhodnutia právne kvalifikovaný ako trestný čin, hoci nenapĺňa znaky akéhokoľvek trestného činu, alebo že ustálený skutok vykazuje znaky iného trestného činu, než pre aký bol obvinený uznaný za vinného.

Podstatou správneho právneho posúdenia skutku (správnej právnej kvalifikácie) je tak správna aplikácia hmotného práva, teda že skutok zistený (formulovaný v tzv. skutkovej vete odsudzujúceho výroku o vine) v napadnutom rozhodnutí súdu bol z pohľadu zákonných znakov správne subsumovaný (podradený) pod konkrétnu skutkovú podstatu príslušného trestného činu upravenú v Trestnom zákone, pričom len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie tohto dovolacieho dôvodu.

Z dikcie § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku je však potrebné zdôrazniť, že správnosť a úplnosť zisteného skutku dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Je z nej tak zrejmé, že dôvodom dovolania nemôžu byť nesprávne skutkové zistenia. Záver obsiahnutý vo výroku o vine odsudzujúceho rozsudku formulovaný v tzv. skutkovej vete je odrazom procesu hodnotenia vo veci vykonaných dôkazov, ktorý je tak zákonom zverený výlučne súdom v pôvodnom konaní, keď výnimku v tomto smere v rámci dovolacieho konania predstavuje len prípad podania dovolania ministrom spravodlivosti z dôvodu podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku, čo však zjavne nie je posudzovaný prípad.

V rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku tak nie je možné z pohľadu dovolacieho súdu posudzovať správnosť hodnotenia jednotlivých dôkazov v intenciách § 2 ods. 12 Trestného poriadku. Pri hodnotení dovolacej argumentácie je tak dovolací súd viazaný skutkovými zisteniami formulovanými v tzv. skutkovej vete výroku o vine odsudzujúceho rozsudku.

Ťažisko argumentácie obvineného v súvislosti s citovaným dovolacím dôvodom spočíva v tvrdení, že konanie poškodeného, ktorý vošiel do izby (obydlia) obvineného a jeho manželky a vyžadoval od nich, aby vo svojom obydli nekričali, bol zo strany poškodeného neprípustný násilný zásah do obydlia obvineného a jeho manželky, a obrana obydlia (spočívajúca podľa odôvodnenia dovolania „v konaní obvineného pri ochrane svojich práv“, pri ktorom „možno došlo k poškodeniu zdravia poškodeného“) je chránená ustanovením § 25 Trestného zákona.

K snahe obvineného dovolať dosiahnuť preskúmanie splnenia podmienok nutnej obrany, ktorej sa dovoľáva pri posudzovaní jeho konania v inkriminovanej situácii, dovolací súd zdôrazňuje, že hoci aj dovolacia námietka o absencii trestnosti činu z dôvodu splnenia podmienok nutnej obrany ako okolnosti vylučujúcej protiprávnosť podľa § 25 Trestného zákona je námietkou subsumovateľnou pod dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, v jeho alternatíve nesprávneho použitia iného hmotnoprávneho ustanovenia, jej vecná uplatniteľnosť je rámcovo obmedzená podmienkami vyjadrenými v judikovanom rozhodnutí (R) zverejnenom v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 47/2014, ktorého závery vyjadrené v právnych veciach II. a III. sú nasledovné :

II. Dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. slúži výlučne na nápravu hmotnoprávných chýb. Dikciou za bodkočiarkou vylučuje námietky skutkové, tzn. nie je prípustné právne účinne namietať, že skutok tak, ako bol zistený súdmi prvého a druhého stupňa, bol zistený nesprávne a neúplne, ani hodnotenie vykonaných dôkazov, pretože určitý skutkový stav je vždy výsledkom tohto hodnotiaceho procesu.

III. Pre možnosť posudzovania podmienok nutnej obrany alebo putatívnej obrany, ako okolnosti vylučujúcej protiprávnosť činu v dovolacom konaní, by zistený skutok musel obsahovať skutkové

okolnosti svedčiacie na možnosť konania obvineného v nutnej obrane alebo v putatívnej obrane. Za tejto situácie by bol dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. naplnený vtedy, ak by také okolnosti boli nesprávne právne vyhodnotené, t. j. ako nespĺňajúce kritériá uvedené v § 25 Tr. zák., hoci v skutočnosti by ich spĺňali.

Uvedené rozhodnutie principiálne vyjadruje podmienky, a v ich rámci súčasne aj zákonné limity (medze) pre dovolací súd pre hodnotenie správnosti/nesprávnosti záverov súdov v pôvodnom konaní v otázke naplnenia/nenaplnenia zákonných podmienok okolností vylučujúcich protiprávnosť, t. j. aj nutnej obrany.

V tejto súvislosti pre posudzovanú vec je tak podstatným, že skutok, pre ktorý bol v tejto trestnej veci obvinený právoplatne odsúdený, v jeho popise rámcovanom v tzv. skutkovej vete výroku o vine nevyjadruje vôbec žiadne okolnosti, ktoré by nasvedčovali hoci aj možnosti jeho konania v nutnej obrane (resp. putatívnej obrane). Skutok nepopisuje okolnosti, ktoré mali podľa obvineného predchádzať jeho konaniu smerom k poškodenému ako napr. verbálne či fyzické agresívne správanie sa poškodeného voči obvinenému, či jeho manželke a pod.

Už len z tohto dôvodu dovolacie námietky obvineného vecne spadajú výlučne pod „tzv. námietky skutkové“, ktorými sa obvinený snaží zvrátiť spôsob hodnotenia dôkazov súdmi v pôvodnom konaní, avšak v poukaze a zdôrazňovaní takých okolností, ktoré nenachádzajú svoj odraz v skutkovej vete výroku o vine odsudzujúceho rozhodnutia, z dôvodu ktorého nepodliehajú prieskumnej povinnosti, a teda možnosti ich zohľadnenia a autonómneho posúdenia dovolacím súdom.

* * *

Preto už len nad rámec dovolací súd k argumentácii obvineného (teda marginálne) poukazuje na nasledovné zákonné ustanovenia a skutočnosti.

Podľa § 25 Trestného zákona

- (1) Čin inak trestný, ktorým niekto odvracia priamo hroziaci alebo trvajúci útok na záujem chránený týmto zákonom, nie je trestným činom.
- (2) Nejde o nutnú obranu, ak obrana bola celkom zjavne neprimeraná útoku, najmä k jeho spôsobu, miestu a času, okolnostiam vzťahujúcim sa k osobe útočníka alebo k osobe obrancu.
- (3) Ten, kto odvracia útok spôsobom uvedeným v odseku 2, nebude trestne zodpovedný, ak konal v silnom rozrušení spôsobenom útokom, najmä v dôsledku zmätku, strachu alebo zľaknutia.
- (4) Ak sa niekto vzhľadom na okolnosti prípadu mylne domnieva, že útok hrozí, nevyklučuje to trestnú zodpovednosť za čin spáchaný z nedbanlivosti, ak omyl spočíva v nedbanlivosti.

Podstatou nutnej obrany je odvracanie útoku na záujem chránený Trestným zákonom. Jej význam spočíva v tom, aby neboli trestne stíhané osoby, ktoré za rešpektovania určitých podmienok bránia, alebo sa postavia na obranu chránených záujmov spomenutým zákonom (primerane R 18/1996). Základy nutnej obrany sú vymedzené v § 25 ods. 1 a ods. 2 Trestného zákona; odsek 3 zmieneneho ustanovenia Trestného zákona následne upravuje osobitnú okolnosť vylučujúcu trestnú zodpovednosť, pričom zostávajúci odsek sa týka zdanlivej (domnelej, putatívnej) nutnej obrany.

Pre vyslovenie pozitívneho záveru o konaní trestne zodpovednej osoby v nutnej obrane je nevyhnutné súčasné (kumulatívne) splnenie nasledujúcich taxatívne uvedených podmienok:

- a) musí ísť o odvracanie útoku na záujem chránený Trestným zákonom,
- b) takýto útok musí priamo hroziť alebo trvať,
- c) obrana musí smerovať proti útočníkovi a napokon
- d) obrana nemôže byť celkom zjavne neprimeraná útoku, a to najmä k jeho spôsobu, miestu a času, okolnostiam vzťahujúcim sa k osobe útočníka alebo k osobe obrancu.

Odklonenie sa od hraníc nutnej obrany je protiprávne, a preto trestné podľa skutkovej podstaty, ktorá bola konaním „obrancu“ naplnená. Ak páchatel' spáchal trestný čin odvracajúc útok, ale konal bez toho,

aby boli celkom splnené podmienky nutnej obrany, mohlo by ísť o poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. i) Trestného zákona.

V trestnej veci obvineného niet žiadnych pochyb o tom, že § 25 Trestného zákona o nutnej obrane neprichádza do úvahy.

Na jednej strane nutná obrana je prípustná aj proti útoku, ktorý smeruje proti domovej slobode spôsobom uvedeným v § 238 ods. 1 Trestného zákona (teraz § 194 Trestného zákona). V takomto prípade trvá útok dovtedy, kým sa nepodarí útočníka, ktorý vnikol do domu alebo do bytu iného s úmyslom vykonať tam násilie, z domu alebo z bytu vyhnať (bližšie vid' rozhodnutie Najvyššieho súdu ČSSR z 13. februára 1978, sp. zn. 11To/1/78).

Na strane druhej aj v tomto prípade je potrebné mať na zreteli ustanovenie § 25 ods. 2 Trestného zákona, z ktorého vyplýva, že obrana nemôže byť celkom zjavne neprimeraná útoku, a to najmä k jeho spôsobu, miestu a času, okolnostiam vzťahujúcim sa k osobe útočníka alebo k osobe obrancu.

Dokonca aj v prípade, ak by existoval stav nastolený obvineným v rámci jeho obrany, nešlo by o konanie v nutnej obrane, pretože reakcia obvineného smerom k poškodenému (t. j. konanie, ktorým obvinený poškodenému spôsobil zranenia popísané v skutkovej vete rozsudku súdu I. stupňa), by bola celkom zjavne neprimeraná správaniu sa poškodeného, ktorý bez akéhokoľvek náznaku úmyslu vykonať na obvinenom násilie, tohoto iba upozornil, aby nevykrikoval, čo samé osebe nemožno hodnotiť za útok, či fyzicky priamo na obvineného alebo jeho domovú slobodu.

Vo svojej podstate obvinený v dovolaní len vlastným spôsobom interpretoval/hodnotil vo veci vykonané dôkazy, namietajúc pritom spôsob ich hodnotenia súdmi oboch inštancií v pôvodnom konaní, čo je však argumentácia vecne nenapĺňajúca dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Z pohľadu dovolateľom vytýkaných chýb tak napadnutým rozhodnutím ani konaním, ktoré mu predchádzalo, nebol naplnený akýkoľvek dovolací dôvod, ani dovolateľom priamo uplatnený, ani iný z dovolacích dôvodov, pod ktoré by ním uvedené námietky inak bolo možné podradiť (subsumovať).

Dovolací súd preto na neverejnom zasadnutí uznesením podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného odmietol, pretože je zřejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku.

Toto rozhodnutie prijal senát jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.